

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno diplomanta: Jakub Wasilewski

Téma a rozsah práce: Ochrana svobody slova Evropským soudem pro lidská práva (65 s. + přílohy)

Datum odevzdání práce: 20.5.2014

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomová práce standardního rozsahu se zabývá tématem, které patří mezi tradiční, ale v teorii a judikatuře Evropského soudu pro lidská práva je stále diskutované.

2. Náročnost tématu:

Jedná se o středně náročné téma, které vyžadovalo seznámit se především s Evropskou úmluvou a relevantní judikaturou Evropského soudu pro lidská práva. Diplomant také prostudoval výšeč odborné literatury, a to zvláště zahraniční (v angličtině). Větší pozornost však mohl a měl věnovat českým pramenům, což by jistě kromě jiného zlepšilo jazykovou stránku diplomové práce (českou terminologii). Platí to mimo jiné jak pro obsáhlý „beckovský“ komentář k Evropské úmluvě, tak pro kolektivní monografii Ochrana základních práv a svobod v proměnách práva na počátku 21.století (Auditorium: Praha, 2011), zejm. kapitolu Interpretace Evropské úmluvy o lidských právech v judikatuře ESLP.

3. Hodnocení práce:

Práce je rozdělena vedle úvodu a závěru do dvou velmi rozsáhlých, dále vnitřně strukturovaných kapitol. Po vlastním stručném úvodu, ve kterém autor deklaruje některé otázky a naznačuje strukturu diplomové práce (kterou označuje jako obecný diskurz), je v kap. 1 nastiňuje pod názvem „historie Evropského systému ochrany lidských práv“ vlastně výkladové doktríny ESLP. Zaměřuje se na metodu evolutivního výkladu, omezující klauzule a test proporcionality, včetně jeho složek, jakož i na pojem „prostor pro uvážení“. Z přehledu výkladových doktrín ESLP se poněkud vymyká subkapitola „Kazuistický přístup“. Zde jistě nejde o výkladovou metodu nebo doktrínu.

Kap. 2 pak představuje jádro práce, věnuje se samotné svobodě slova v judikatuře ESLP. Od rozboru článku 10 Úmluvy přechází k principům vyvozeným ESLP na základě výkladu a aplikace tohoto článku v konkrétních případech. V dalších částech pak zkoumá na základě

judikatury různé legitimní důvody pro omezení svobody slova. Práce je završená stručným, ale poměrně výstižným závěrem.

4. Přípomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Po formální stránce je práce napsána sice celkem přehledně a odborným právnickým jazykem, avšak ne vždy srozumitelně. Některé výrazy a věty (a gramatické vazby) jsou zjevně pod vlivem cizojazyčných předloh, ale v češtině pro čtenáře obtížně pochopitelné. Týká se to především obecné, teoretické části (kap. 1), část věnovaná konkrétní judikatuře k článku 10 je poněkud jasnější. Práce s prameny a literaturou je ještě přijatelná, zejm. pokud jde o judikaturu ESLP. Je však trochu s podivem, že v poznámkách pod čarou se jen minimálně vyskytují odkazy na literaturu uvedenou v seznamu.

Po obsahové stránce je diplomová práce na dostatečné úrovni, diplomant prokázal, že se s problematikou seznámil a pracoval především s judikaturou ESLP. Určitá tvrzení obecné povahy však vyvolávají pochybnosti, zejm. když ani nesouvisejí s předmětem práce (např. čl. 8 a druhá generace imigrantů, str. 18). Není zřejmé, zda formulace „je jednoduché souhlasit s kritikou kazuistického způsobu rozhodování“ znamená přitakání, nebo naopak kritiku jednoduchého (zjednodušujícího?) souhlasu.

Pro účely ústní obhajoby navrhuji následující otázky: (1) Může ESLP rozhodovat jinak než „kazuisticky“, tedy při řešení jednotlivých případů? (2) Může při běžném rozhodování ESLP zakládat precedent? V jakých případech se rozsudky ESLP svou povahou (materiálně, nikoli formálně) přibližují „precedentu“?

5. Doporučení:

Posuzovaná práce svým obsahem představuje diplomovou práci, kterou i s některými připomínkami doporučuji k obhajobě a s výhradou jejího průběhu předběžně hodnotím jako velmi dobrou.

V Praze dne 14.5.2014

Prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.
vedoucí diplomové práce